

SRI P. A. PAWASHE.—From the answer it seems that out of 213 Marathi Primary Schools, only 86 are having school buildings; and out of 17 Urdu Primary Schools, only 7 are having buildings of their own. So, may I know the reason why Government has neglected construction of school buildings in Khanapur Taluk?

†**SRI S. M. YAHYA**—Government has not neglected; in fact, the concept of education is such that the local people and also the local bodies should evince more interest and they also should support the cause of education. Government would do whatever is possible in this respect. I do understand that whatever we spend, it is not a substantial amount; but it is all due to various factors that budgetary provision has been fixed. Anyhow if more money is given, we will certainly consider.

SRI P. A. PAWASHE.—The people of Khanapur are prepared to give their contribution. Whether taking into consideration the backwardness of this Taluk, Government as a special case will see that school buildings in almost all the villages are constructed as early as possible?

SRI S. M. YAHYA.—As far as the aided schools are concerned, it is the responsibility of the management and the local people; as far as our schools are concerned, there are local people who give their buildings without rent. There are instances where the rent is fixed and the Department will give. Whatever help is possible, we would like to help the people of Khanapur.

Demolition of Buildings Constructed on Highways etc.,

70. **SRI P. M. BANGI (Jamkhandi).**—Will the Minister for Public Works be pleased to state:—

(a) whether (1) State Highways Special (2) State Highways (3) Major District Road (4) Other District Roads and (5) Village Roads in the State have been declared under Section 3 of the Karnataka Highways Act, 1964; if so, the date of such declaration;

(b) whether the steps for buildings of Centre lines and preparation of maps under Sections 7 and 8 of the Karnataka Highways Act, 1964 and the rules thereunder have been taken;

(c) the actions taken against the persons who have built buildings in contravention of Section 9 of the Highways Act, 1964;

---

† Indicate that remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

(d) whether the Government have any proposal to widen these roads as per the prescribed width by removing existing buildings or constructions which are built and constructed long before such roads were declared under Section 3 of the Karnataka Highways Act, 1964 by giving compensation?

SRI M. MALLIKARJUNA SWAMY (Minister for Public Works).—

(a) Yes. Only some roads have been declared as State Highways in Notifications dated 11th August 1969.

(b) Yes. Notifications under Section 7 (2) of the Karnataka Highways Act, 1964 are issued only in respect of some Roads.

Action for preparing Maps under Section 8 has not been taken since notifications under Section 7 (1) which has to precede action under Section (8) has not been issued.

(c) No such case has come to the notice of Government.

(d) No.

SRI P. M. BANGI.—In reply to clause (a) it is stated that only 7 roads have been declared as State Highways in the Notification of 11th August 1969. If this is so, why the Government has removed a number of buildings on the roadsides which are not declared as highways and also which are not declared as District roads a number of buildings on these roadsides have been demolished; why such an action was taken without issuing any notification as required under Section 3 of the Highways Act?

† SRI M. MALLIKARJUNA SWAMY.—It was observed by Government that throughout the State many encroachments and unauthorised constructions had taken place on government lands and particularly within the road boundaries and other lands acquired for the purpose of project construction. Therefore instructions were given to the concerned officers to take action to evict such unauthorised occupants.

SRI P. M. BANGI.—In reply to (b) it is stated that notifications under Sections 7(2) of the Karnataka Highways Act, 1964 are issued only in respect of some roads; action for preparing maps under section 8 has not been taken since notifications under section 7(1) which has to precede action under section (8) has not been issued. Under these circumstances how can the Government know there are encroachments on the roads without specifying in the notification and without preparing any map and also without drawing the central lines; how the Government has come to know that there are encroachments unless these central lines are drawn and encroachments are found out?

SRI M. MALLIKARJUNA SWAMY.—As it was a time consuming process, Government thought it fit to take action against these unauthorised occupants. Of course I agree with the hon. member that in the case of other roads, the notification under sections have not been issued since the surveys required for preparing the maps to be published under the notifications are not available.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ ತಮ್ಮ ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮನೆಗಳು ಆಗಿದ್ದವು. ಅಂತಹವುಗಳನ್ನು ತಾವು ಒಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ? ನಿಮ್ಮ ರಸ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಅಡಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈಗಲೇ ಸುಮಾರು ನೂರಾರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಸಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಕಾನೂನು ರೀತಿ ಇದು ಸರಿಯೇ? ಇವೆರಡು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಯಾವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಅಂತಹವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಸಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ತಾವು ಪರಾಂಬರಿಸಿ ನೋಡಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಅದರ ವಿಶೇಷ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಈಗಲಾದರೂ ಮನೆ ಒಡೆಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಮನೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾಂಪ್ರಹೆನ್ಸೀವ್ ಗೈಡ್‌ಲೈನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 19 ನೂತನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆ ರೀತಿಯೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಮನೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಸಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಯಾವುದೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಇಷ್ಟು ಆಗಲಿ ಇರಲೇಬೇಕು ಎಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮಾಡದೇ, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಜಾಗ ಬಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕಸಾರಿ ಮೈನರೋಡ್‌ಗಳ ಎನ್‌ಕ್ಲೋಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಆಗಿನ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆವಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಎನ್‌ಕ್ಲೋಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ 15-20 ಅಡಿಯಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಅವರು ಜನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಅಮೇರಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ರೆಗ್ಯುಲರ್ ಆಗಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಎನ್‌ಕ್ಲೋಚ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಒಡೆಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ನಿಜವಿರಬಹುದು. ಅದರೂ ಸಹ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾವು ಒಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಕಟ್ಟಿಸಿರಬಹುದು ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅವಾಗಲೇ ನೀವು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವಾಗಲೇ ನಾವು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಇದ್ದಿದ್ದೇವೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಇದ್ದರು, ಅದು ಏನೋ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. So far as Government land is concerned simply because over years they have been left

vacant it does not mean. They have a right, ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಹಕ್ಕು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಾದರೂ ಯಾರ ಹಿತಕ್ಕೋಸ್ಕರ? ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ರಾಸ್ತೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕೆಪ್ಪೆಕ್ಕಿಂದ ಆಗಿರುವಂಥ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಕಿಂಗ್‌ಗಳು ಎಷ್ಟು ಒಡಾಡುತ್ತಿವೆ? ಹಿಂದೆ ಅಂಥಾ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ, ಸೈಕಲ್‌ಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಒಡಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಫಾಸ್ಟ್ ಮೂವಿಂಗ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಅಂಥಾ ಕೆಪ್ಪೆಕ್ಕಿಂದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಡಾಡುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅವಿವಾಧವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಒಡಿಸಬೇಕೋ ಅಲ್ಲ ಒಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಡೀವಲೋಪ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಂಥಾ ಕಡೆ, unless there is possibility of having a road in some other direction ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬೈ ಪಾಸ್ ರೋಡ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಆಗದೇ ಇರುವಂಥ ಕಡೆ ಒಡೆಯಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. So let it not be understood that Government is doing these things to derive any sadistic pleasure.

SRI M. S. KRISHNAN.—If you take recourse to such action it will create more and more discontentment in the minds of the people. You have to be more tactful than what you are now.

SRI D. DEVARAJ URS.—The Government must be run in a tactful way too. Who are those people that encroach? They are invariably people who want to do trade in many commodities. Only those people that go on encroaching the main roads. Poorer sections of the people will not have any chance to come any where nearer there. Whatever it is the main point is either you have to close your eyes so far as convenience of the people who move in those streets or you have to tackle those people. We have thought it this way. Hereafter the traffic would not remain stationary. Every year it goes on increasing. Probably in another 10 years even those roads may not be sufficient. It is therefore with a view to see that people who move about in vehicles have more space on the road, it is done. This has to be done not only from the point of avoiding traffic jam but also to avoid accidents. Accidents occur because the short width of the roads is also one of the main factors. That is why we have taken this step.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅಲ್ಲ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈಗ ರಸ್ತೆ ಅಗಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು, ಕೆಲವು ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಮಾರ್ಕ್ ಹಾಕಿ ಒಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಒಡೆಯಬೇಕು ಎಂದರೆ ಒಡೆಯಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕೃಷಿ ಯುಂಗಾರ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒಡೆದಾಗ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟರು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂತ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ 5-10 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಅಗಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದುದರಿಂದ ಅಂಥಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಬೈ ಪಾಸ್ ರೋಡ್ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಗಲತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಜಿನೆತ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಯುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತಿಪಟೂರು...

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗಾಗಲೇ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ಆಸೆಪಟ್ಟವನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಬೈ ಪಾಸ್ ರೋಡ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಜನ ಹಣ ಕೊಡುವುದಲ್ಲ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಏನಿದೆ ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು.

SRI M. MALLIKARJUNASWAMY.—If one calls the tune he must pay the piper also. I make the position clear.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರ್ತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಾಗಲೇ ಜನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಗಲತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೈ ಪಾಸ್ ರೋಡ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದಕ್ಕೆ 46 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಒಂದೆಂದೂ ಕಡೆಗೆ 36 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ತಾಯಿತು. ಅಂಥ ಕಡೆ ಗಾದರೂ ಬೈ ಪಾಸ್ ರೋಡನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಅದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೈ ಪಾಸ್ ರೋಡ್ ಮಾಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ತಮಗಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ಅಕ್ಟಿವಿಷನ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಬೈ ಪಾಸ್ ರೋಡ್ ಮಾಡಲು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂಥ ಕಡೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು.

Improvement Boards in the State

147. SRI S. M. SHEERNALY CHANDRASHEKAR (Hosabagar)—Will the Minister for Municipal Administration and Political Pensions be pleased to state:—

(a) whether there is a Board called "City Improvement Board" in the State ;

(b) the number of cities having such Boards ;

(c) the nature of work expected of such Boards and the work they have done so far ;

(d) whether there is any conflicts between the Municipalities and such Boards ;

(e) whether these Boards curtail the rights and privileges of the existing Municipalities ?